

WYDZIAŁ MECHANICZNO-ENERGETYCZNY	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim	Chłodnictwo i kriogenika
Nazwa w języku angielskim	Refrigeration and Cryogenics
Kierunek studiów:	Energetyka
Specjalność :	Energetyka cieplna
Stopień studiów i forma:	I stopień, niestacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny/specjalnościowy
Kod przedmiotu	ENN210041
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	18		18		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		60		
Forma zaliczenia	egzamin		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2		2		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1,5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI
kompetencje z zakresu: podstawy termodynamiki, podstawy mechaniki płynów, podstawy wymiany ciepła i masy

CELE PRZEDMIOTU
C1 – Przekazanie studentom wiedzy w zakresie podstaw teoretycznych urządzeń ziębnych i kriogenicznych.
C2 – Wytworzenie u studentów umiejętności obliczania podstawowych parametrów obiegów ziębnych
C3 – Przekazanie studentom wiedzy o obszarach zastosowań chłodnictwa i kriogeniki
C4- Wykształcenie u studentów umiejętności wyznaczania podstawowych parametrów konstrukcyjnych i eksploatacyjnych urządzeń kriogenicznych i chłodniczych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Posiada wiedzę z zakresu termodynamicznych podstaw obniżania temperatury.
 PEK_W02 Zna zasady realizacji i doboru parametrów lewobieżnych obiegów ziębnych.
 PEK_W03 Zna zasady doboru rodzajów i parametrów obiegów kriogenicznych
 PEK_W04 Potrafi zidentyfikować i opisać maszyny, urządzenia i aparaty oraz procesy technologiczne związane z obniżaniem temperatury

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi obliczyć i zaprojektować obieg termodynamiczny lewobieżnego systemu ziębniczego
 PEK_U02 Potrafi dobrać i zaprojektować urządzenia do realizacji systemu ziębniczego
 PEK_U03 Potrafi dobrać i zaprojektować urządzenia do skraplania gazów i kriostatowania
 PEK_U04 Potrafi posługiwać się czynnikami kriogenicznymi

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia wstępne: omówienie zakresu wykładu, sposobu pracy na zajęciach i zaliczenia Chłodnictwo: omówienie podstawowych pojęć i definicji chłodnictwa, rys historyczny. Kriogenika: omówienie podstawowych pojęć i definicji kriogeniki, rys historyczny, przegląd kriotechnologii, przypomnienie podstawowych zagadnień z termodynamiki i wymiany ciepła	2
Wy2	Naturalne metody ziębienia. Roztwory i mieszaniny oziębiające. Termodynamiczne procesy i metody uzyskiwania niskich temperatur Zagadnienia wprowadzające.	2
Wy3	Symbolika, oznaczenia, wielkości, strumienie, wielkości właściwe, funkcje, Ustalanie podstawowych parametrów sprężarkowego lewobieżnego obiegu ziębienia. Systemy ziębienia.	2
Wy4	Rzeczywiste obiegi ziębnicze systemów sprężarkowych. Obliczanie obiegów porównawczych Lindego. Metody poprawy efektywności obiegów.	2
Wy5	Obliczenia hydrauliczne instalacji chłodniczych sprężarkowych. Dobór sprężarek chłodniczych do realizacji efektu ziębienia. Prowadzenie przewodów w sprężarkowych instalacjach chłodniczych.	2
Wy6	Termodynamiczne podstawy kriogeniki, czynniki kriogeniczne. Metody osiągania temperatur kriogenicznych. Rozprężanie izentropowe, dławienie izentalpowe, wpływ swobodny.	2
Wy7	Chłodziarki i skraplarki kriogeniczne z rekuperacyjnymi wymiennikami ciepła. Podstawy działania i zastosowania.	2
Wy8	Chłodziarki i skraplarki kriogeniczne z regeneracyjnymi wymiennikami ciepła. Podstawy działania i zastosowania.	2
Wy9	Kriogeniczne technologie produkcji gazów technicznych, Termodynamiczne podstawy procesu skraplania gazów oraz separacji mieszanin gazowych.	2
	Suma godzin	18

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie, zajęcia podzielone (chłodnictwo 1 godz., kriogenika 1 godz.) – sprawy organizacyjne, regulaminy. Omówienie zakresu zajęć laboratoryjnych, zasad pracy w trakcie zajęć i sposobu zaliczenia.	2
La2	Uzyskiwanie efektu ziębienia za pomocą mieszanin eutektycznych.	2

La3	Wizualizacja procesów zachodzących w obiegu ziębienia na podstawie obserwacji szklanego modelu chłodziarki domowej. Badanie chłodziarki domowej i odwzorowanie jej obiegu ziębienia wraz z podstawowymi obliczeniami jej obiegu. Bilans komory chłodniczej.	2
La4	Przedstawienie podstawowych narzędzi serwisowych koniecznych do użycia podczas badania instalacji chłodniczych. Rozpoznawanie czynników chłodniczych na podstawie mierzonych parametrów ciśnienia i temperatury. Badanie podstawowej instalacji chłodniczej wyposażonej w chłodnicę powietrza. Odwzorowanie obiegu ziębienia na podstawie pomiarów oraz określenie aktualnej wydajności i efektywności.	2
La5	Metody napełniania i opróżniania urządzenia, oraz zasady bezpiecznego podłączania się do instalacji. Badanie podstawowej instalacji chłodniczej wyposażonej w chłodnicę wody.	2
La6	Badania właściwości ciekłego azotu. Zasady bezpiecznego posługiwania się cieczami kriogenicznymi.	2
La7	Skraplanie gazów metodą Joule’a-Thomsona. Wyznaczenie podstawowych parametrów procesu.	2
La8	Izolacje termiczne – szacowanie dopływów ciepła do zbiorników izolowanych próżniowo. Degradacja próżni i jej wpływ na straty ciepła.	2
La9	Zagrożenie związane z deficytem tlenu (ODH) – badanie konsekwencji awarii zbiorników kriogenicznych i zbiorników ciśnieniowych.	2
	Suma godzin	18

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykład tradycyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych (slajdy, filmy)
N2 Laboratorium: stanowiska pomiarowe, instrukcje laboratoryjne, demonstracje procesów
N3. Konsultacje
N4. Praca własna studenta: przygotowanie się do zaliczenia wykładu, laboratorium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA - wykład

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
P	S1ENR-W03	kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA - laboratorium

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	S1ENR_U04	wejściówki
F2		odpowiedzi ustne
F3		sprawozdania
P = (F1+F2+F3)/3		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Chorowski M., Kriogenika. Podstawy i zastosowania, IPPU Masta, Gdańsk, 2007
- [2] Czapp M., Charun H., Bohdal T., *Wielostopniowe sprężarkowe urządzenia chłodnicze*, Koszalin, Wyd. Uczelniane Politechniki Koszalińskiej 1997
- [3] Kołodziejczyk L., Rubik M., *Technika chłodnicza w klimatyzacji*, Warszawa, Arkady 1976
- [4] Królicki Z., *Termodynamiczne podstawy obniżania temperatur*, Wrocław, Wydawnictwa Politechniki Wrocławskiej 2006
- [5] Maczek K., Mieczyski M., *Chłodnictwo*, Wrocław, Wydawnictwa Politechniki Wrocławskiej 1981
- [6] Szolc T., *Chłodnictwo*, Warszawa, PWSiZ 1980
- [7] Ullrich H. J., *Technika chłodnicza*, Poradnik. Gdańsk, IPPU MASTA 1998—t. 1, 1999—t. 2
- [8] Warczak W., *Sprężarki i agregaty ziemnicze*, WNT, Warszawa, 1987
- [9] Wiśniewski S., *Termodynamika techniczna*, WNT, Warszawa Wyd.V, 1999
- [10] Instrukcje do ćwiczeń laboratoryjnych

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Kołodziejczyk L., Rubik M.: *Technika chłodnicza w klimatyzacji*, Arkady, Warszawa 1976
- [2] Wesołowski A.: *Urządzenia chłodnicze i kriogeniczne*, WNT, Warszawa 1980

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Agnieszka Piotrowska, agnieszka.piotrowska@pwr.edu.pl
Tomasz Halon, Tomasz.halon@pwr.edu.pl